

faae Noget ud af. Man har idetmindste ofte faaet Noget ud af andre Forhold, hvor der var mindre Ekin. Jeg kan heller ikke sige Andet, end at det vilde være mig som Medlem af Rigsdagen overmaade ubehageligt, hvis Rigsraadet ikke gik ind paa denne Lov, efterat vi havde vedtaget den, maaskee endog forkastede den med en Motivering, som vilde sturre i Ubskilliges Dren. Det vilde ogsaa være ubehageligt, hvis en senere Finantsminister forandrede Forholdet, og endelig staae vi desværre for Dieblicket ligeoverfor en Tilstand, som Ingen har ret tydeligt Begreb om, hvorledes den er. Dette er for mig mange — jeg havde nær sagt mange for mange — Grunde til ikke at kunne gaae ind paa denne lille Lov. Jeg tilstaaer iøvrigt, at naar man kunde see bort fra Forholdet til Heelstaten, saa vilde jeg, naar man gik ind paa Mindretallets Forslag, at borttage Censuren og Examinationen fra Lærerne ved Landbohøjskolen, i Henseende til Sagen selv have mindre Betænkelighed ved at gaae ind paa Loven end nu. Det kan ikke nægtes, at der kom til at hvile et større moralisk Tryk paa dem, der skulle tage Forstexamen og studere ved Landbohøjskolen, end paa dem, der studere og tage Examen under de nu bestaaende Forhold.

Jeg vil i den Henseende henvise til § 9 i Loven af 1856, hvor der staaer — jeg haaber, Formanden tillader mig at oplæse det — som følger: „Underviisningsraadet bestaaer af Direktøren og af alle Anstaltens Lærere og Docenter. Det har at gjøre Forslag til og afgive Betænkning i alle Sager vedrørende Studieplanen og Examina. Det udarbejder Forelæsningsfortegnelsen og vælger Censorerne ved Examina. I Læreaanstaltens øvrige Anliggender afgiver det Betænkning, saa ofte dette af Ministeriet forlanges.“ Det kan ikke nægtes, at derved har Underviisningsraadet faaet en betydelig Indflydelse paa, hvorledes Underviisningen skal være, og paa, selv med Finantsministerens Forbehold, Udsaldet af Examen. Som det nu derimod staaer, er Underviisningen i Grundvidenskaberne mere spredt, der er ikke en saadan samlet Autoritet, der vil kunne udøve et saa stort moralisk Tryk paa dem, der

melde sig til Examen under den nuværende Indretning.

Indenrigsministeren: Da det ærede Mindretal har sluttet sig til Lovudkastet og den Opfattelse, der ligger til Grund for samme, er det naturligt, at den Motivering, som Ordføreren for samme har givet, i Hovedsagen maa falde sammen med det Forsvar for Lovudkastet, som jeg vil have at fremsøre mod Fleertallet. Jeg skal da først henvende mig til det Punkt, som Majoritetens Ordfører har fremhævet som det væsentligste, og som ganske vist ogsaa i Udvælgets Betænkning spiller en meget betydelig Rolle, nemlig den Betænkelighed, der er hentet fra de Forhold, der i saa Henseende vilde opstaae mellem Fællesstaten og Kongerigets særlige Anliggender, til hvilke jo Landbohøjskolen hører. Jeg troer nu, at den Frygt, som er udtalt i Betænkningen, gaaer langt ud over alle rimelige Grændser, idet man endogsaa vil mene, at Forholdet kun vil kunne ordnes ved en Forandring af selve den vedkommende Grundlovsbestemmelse. Det nu bestaaende retlige Forhold er, som den ærede Ordfører veed og ogsaa antydede, at Forstexamen er anordnet ved en kongelig Resolution, og at den altsaa ogsaa kan omordnes ved en kongelig Resolution; den til Examen medgaaende Sum findes opført paa Fællesbudgettet, og da den holder sig indenfor Normalbudgettets Grændser, vil den ikke kunne give Anledning til nogen som helst Indvending fra Rigsraadets Side, naar denne Underviisning og Examination kan staffles tilveie paa en efter Finantsministerens Mening mere fyldestgjørende Maade ved at overdrage Ledelsen af Underviisningen til et nærmere beslægtet Institut. Saaftald forekommer det mig klart, at naar Forholdet er ordnet ved Lov, der er vedtagen i de to konstitutionelle Forsamlinger, der hver for sig repræsenterer en Deel af Intereserne, da vil det i den Henseende have Karakteren af en Overenskomst, som man ikke let uden gjenfældig Samtykke kan tænke paa at røre ved. — Jeg troer heller ikke, at det er nogen praktisk Frygt, Ordføreren har, det er mere en formel Opfattelse, han har hengivet sig til; thi